

דן כרמלי | סוכן חשאי-Social Security

פתיחה 16.07.16, נעילה 10.08.16

בית האמנים החדש, רח' גבעתי 17 ראשל"צ

עשייתו של דן כרמלי מתכתבת עם שגרת היומיום ושזורה בהומור, סרקזם, ביקורת עצמית נוקבת והתבוננות רטרוספקטיבית של אמצע החיים. תערוכתו "סוכן חשאי" מציגה עבודות מן העשור האחרון, ופותחת צוהר רחב אל עולמו המופנם. צילומי טבע בצוותא עם ביום מוקפד, נופים מלאכותיים המתכתבים עם תמונות מפנים הבתים של קרובי המשפחה, טבע דומם לצד ביטוי עצמי מורד במוסכמות ואלים, ובנוסף תצוגת חפצי אספנות. כל אלה מוצגים בסביבות קיום המזמינות לשוטטות מחשבתית, תפיסתית.

דן כרמלי, ילד יחיד שבילה חלק ניכר מילדותו בשוטטות והרהורים, מהר מאוד חבר למצלמה, כאובייקט החוצץ בינו לבין המציאות. סדרות הצילום המוצגות בתערוכה, צולמו במצלמות בפורמטים שונים: פורמט גדול, בינוני, 35 MM, ודיגיטלית. התערוכה מבקשת להציג את עולמו הפנימי, אופן ראייתו את העולם, כשהצילום הוא תוצר מחשבתי והקליק הוא נקודת ציון בלבד. ההתבוננות של האמן היא זו המבדילה בין צילומיו כאקט אמנותי, לכל צילום אחר: דוקומנטרי או יומיומי.

נופי היערות הוקפאו ברגע נתון, מדויק ומחושב להפליא. צללי העצים דומיננטיים לא פחות מאשר העצים עצמם. האור - בקיצון, חודר מהצד, מחייה ומטהר, משליך על הטבע. זהו אור דרמטי המהווה חלק ניכר מן הסצנה המצולמת. האם צילומי הנוף מעלים שאלות של אסתטיקה צילומית בלבד? ההצבה מזמינה אתכם להעמיק ולהרהר בנושא.

בסדרת הצילומים בבית דודו בבריסל, בלגיה, דן ביצע מהלך דוקומנטרי המנציח את יחסיו המשפחתיים שנקטעו ככורח החיים. למרות העדר של דמויות אנוש, דן הצליח להביע נוכחות חיה מבעד לדימויים המונצחים בצילום: חפצי נוי, טפטים, עיצוב פנים ועוד. התחושה העולה מן הסדרה היא של בניית המשך, פוטנציאל למימוש אצל הצופה אשר משלים את הסיפור שמצלמתו תפסה. מרלו פונטי, בחיבורו "העין והרוח" על פנומנולוגיה של התפיסה, דיבר על הפאן הנוסף, מעבר לראייה, שנתפס אצלנו בחושים. זאת היא עודפות של המבט, שאינה ניתנת לזיהוי ריאליסטי, ומתקיימת במרחב של הבלתי מסומן. מרבית עשייתו של דן מתקיימות במישורים אלה.

עבודתו של דן מחזירה אותנו להצבותיו של האמן התפיסתי האמריקאי מארק דיון (Mark Dion). הצבות של חדרים, קבינטים, ויטרונות מלאות חפצים, ואובייקטים המשקפים חיי אדם, אך ללא אדם. גם כשמופיעות דמויות בסדרה כזו או אחרת, הן מנוכרות,

מרוחקות אחת מן השנייה, פיזית או תפיסתית. הניכור בצילום של כרמלי, כמעט מרקסיסטי, בא ידי ביטוי בחוסר יכולתו להשפיע על הסביבה.

בנוסף לסדרות הצילום, מוצגים חדרי פלאות תפיסתיים, המבטאים את האספנות הכפייתית של האמן. אוסף מצלמות ישנות, אובייקטים שירש מהבית, אוסף משקלות מעבדתיות, ושלל חפצי נוי. כחלק ממהלך האוצרות, נפתח עולמו הפנימי כלפי חוץ, מעין חלונות ראוה לארכיונו האישי.

עבודות הוידאו שנעשו עוד מתקופת לימודיו בבצלאל, מעלות כעס, תסכול, אלימות, ספק הפרעה קיומית אפלה. בדומה לחללי הדיכאון של האמן התפיסתי אבשלום, עבודת הוידאו "ללא כותרת" (היריקות), מחברת אותנו לוידאו האייקוני של אבשלום "רעשים" (Bruits, 1993) במהלכו הוא צועק במחזוריות היסטורית עד לאיבוד קולו. כאן כרמלי יורק, עד להתייבשות הרוק בפיו. בעבודת הוידאו "ללא כותרת" (שח-מט), כרמלי משחק עם עצמו, כנגד עצמו, מרמה את עצמו, יוצר לעצמו פנטזיות של ניצחון. מחד מתקשה לקבל כישלון ומאידך מוותר לעצמו על איבוד השליטה במשחק. מי המנצח, דן או כרמלי? מי המפסיד, כרמלי או דן? שאלות כאלה ואחרות עולות מתוך הדיון המובא בפניכם בתערוכה זו.

שרון תובל
אוצר התערוכה